

A tanácskozáson nemcsak a gyűjthető anyag meglepő gazdagságáról, és az elvégzett munka sokféleségéről kaphattunk képet, hanem a szükséges feltételek, lehetőségek hiányairól is. A határainkon túli magyar néprajzi kutatásokat elsősorban az ott élő magyaroknak kell elvégezniük, hivatásosoknak és önkénteseknek szorosan összefogva. Az ehhez szükséges feltételek megteremtése pedig az illető ország megfelelő intézményeire vár. A mi dolgunk, hogy időről időre számbavegyük az elért eredményeket, vagy eredménytelenségeket, s levonjuk ezek tanulságait. A legfontosabb dolgunk pedig az, hogy szüntelenül keressük a lehetőséget: miként segíthetjük az ott folyó gyűjtéseket, kutatásokat és közléseket, akár intézményesen, akár pedig egyénileg. E téren még igen sok kihasználatlan lehetőség kínálkozik.

Halász Péter

Honismereti táborok Győr-Sopron megyében

Honismeret az olvasótáborban

Az 1970-es években közművelődési kísérletként indult olvasótábori mozgalom tíz éve alatt bebizonyította életképességét. Azóta évente mintegy 120–130 ilyen táborot szerveznek az országban.

A győri Petőfi Sándor Városi Művelődési Központ 1982. július második felében ötven 7–8. osztályos peremkerületi általános iskolás részére szervezett honismereti olvasótábor a Szigetközben. A tábor alap gondolata az ember és a természet kapcsolódási pontjait kereste úgy, hogy közben szó volt a barátságáról, a szerelemről, a családról, a nyelvről, a hazáról, példaképről, a jövőről is. A vidék, a vizek világa élővé tette dr. Timaffy László: Szigetköz című könyvét, amelynek feldolgozására a tábor vállalkozott. A művel való ismerkedést szárazföldi és vízi barangolás előzte meg és kísérte végig. A könyvet „olvasva” átélve a következő gondolatoknál időztünk el: „Az ember beleszületik a tájba, s a szülőháza, a táj szeretete végigkíséri egész életén”. Csoportos beszélgetéseken gondoltuk végig közösen a természet és az ember kölcsönhatását. „Füjdögél a szél az Óreg-Duna felől”. A szigetközi táj arculatát meghatározó Duna szerepét, múltját, jövőjét taglalgattuk. „Halász, vadász, aranyász, üres zsebben kitorász”. A szigetközi emberek életmódját vizsgáltuk úgy, hogy minden csoport választott magának egy-egy foglalkozást, és annak szakmai titkait, sajátosságait kutatta magnóval, fényképezőgéppel. Családokat látogattunk végig, adatokat gyűjtöttünk a vidékről, az emberekről, a szokásokról. „A bölcsőtől a sríg”. Mondák, legendák óriásokról, ördögökről, tündérekről. A *Tündértő legendája* – tábori mesemondó dr. Timaffy László volt. „Farsangfarka – hagyományörző játék. A sattyó legénykéék és a hozzájuk illő leánykák mulatsága.” „Zátanyi Dunának sok hal van a vizébe...” A *Szigetköz népköltészete – művészete*. Kalandozásaink során a természetet járva rajzoltunk, festettünk, faragtunk, s közben számtalan szigetközi népdalt is megtanultunk. Megemlékeztünk a táj szülőttéről, Kormos István költőről, akinek barátai látogattak meg bennünket.

Táborunk alapvető célkitűzése a személyiségformálás, közösségteremtés, a gyermekek valós problémáira történő reagálás, a nyílt, demokratikus légkör megteremtése, a kiscsoportos beszélgetések nyitottsága úgy érezzük megvalósult, s nyomot hagyott valamennyiünkben.

S nyomot hagyott a táj is, a Szigetköz vizi világa, a Tündértő, a halásztanya és az ott élő emberek.

Bakonyi Tibor

Honismereti tábor a Hanságban

A Győr-Sopron megyei KISZ-bizottság és a győri Xántus János Múzeum szervezésében 1982. július 19-től 31-ig huszonhat megyei egyetemi és főiskolai hallgató végzett honismereti gyűjtőmunkát a Hanság déli részén. A résztvevőknek az Országos Környezet- és Tájvédelmi Hivatal Észak-Dunántúli Felügyelősége adott otthont öntésmajori kiállító házában. A tábor helyének kiválasztását a hansági építőtáborok negyedszázados évforgatója magyarárzza. Az évforduló alkalmából a KISZ KB jelentős anyagi támogatást adott a tábor megszervezésére. A szervezésben, a sátoztábor létrejöttében sokat segítettek a Kapuvári Járás KISZ-bizottság fiataljai.

A tábor szakmai célja a Hanság déli részének táji, történeti és természeti jellegzetességeinek megismerése, a népelet értékeinek megőrzése volt. A résztvevő diákok a soproni Er.észeti és Faipari